

Til beslutningsforslag nr. B 10. Beretning afgivet af Retsudvalget den 16. juni 2005

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forsikringsaftaleloven, så forsikringstagerne har ret til at opsigte deres forsikring med 1 måneds varsel uafhængigt af hovedforfaldsdatoen

[af Frode Sørensen (S) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 10. marts og var til 1. behandling den 21. april 2005. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

2. Politiske bemærkninger

Udvalget bemærker, at der med virkning fra den 1. juli 2004 er indsat en bestemmelse i § 57 i lov om finansiel virksomhed, der pålægger forsikringsselskaber, som udbyder forbrugerforsikringer, at tilbyde disse med et kort opsigelsesvarsel på 30 dage til udgangen af en kalendermåned. Reglen gælder ikke for livs-, ejerskifte- og visse korttidsforsikringer. Meningen med reglen er, at forbrugere, der vil have et kort opsigelsesvarsel på deres forsikring, skal kunne få det. Det vil medføre en øget mobilitet og skærpet konkurrence på forsikringsmarkedet til gavn for forbrugerne. I forarbejderne til loven er det forudsat, at prisen for et kort opsigelsesvarsel ikke vil være så høj, at forbrugerne af denne grund ikke vælger en sådan forsikring.

I oktober 2004 sendte justitsministeren en redegørelse fra Forsikring & Pension til Retsud-

valget om en foreløbig undersøgelse af den praktiske udmøntning af reglen. Undersøgelsen viste, at forsikringsselskaberne nu udbyder forbrugerforsikringer med kort opsigelsesvarsel. Visse selskaber har generelt givet deres kunder mulighed for at benytte sig af et kort opsigelsesvarsel uden særlig forhøjelse af præmien, idet nogle af disse selskaber dog opkræver et gebyr ved opsigelsen på mellem 100 og 500 kr. Andre opkræver et fast præmietillæg for det korte opsigelsesvarsel enten som en procentdel af den almindelige præmie (mellem 4 og 9 pct.) eller som et fast beløb på omkring 200 kr. årligt.

Det fremgik også af redegørelsen, at der blev givet information til kunderne om muligheden for at få et forkortet opsigelsesvarsel i forbindelse med nytegning og eventuelle aftaleændringer, men at kun meget få eller slet ingen kunder på daværende tidspunkt havde benyttet sig af den forkortede opsigelsesadgang.

En væsentlig ulempe ved den udbredte ordning med et fast præmietillæg er, at den indebærer en ekstra betaling hvert år, så længe forsikringen løber, og uanset om forbrugeren benytter sig af den korte opsigelsesfrist. Forbrugeren får altså ikke noget til gengæld for denne ekstrabetaling, hvis forbrugeren ikke bruger den korte opsigelsesfrist. Dette fører efter udvalgets opfattelse let til, at forbrugerne i strid med forudsæt-

ningerne fravælger forsikringer med kort opsigelsesfrist alene under hensyn til prisen.

Udvalget finder, at der fortsat er behov for at øge mobiliteten og skærpe konkurrencen på forsikringsmarkedet til gavn for forbrugerne.

En løsning på problemet med at sikre øget mobilitet på markedet for forbrugerforsikringer kunne være at indføre en civilretlig regel, som der lægges op til i beslutningsforslaget. En sådan regel har imidlertid den ulempe, at den afskærer forbrugerne fra at vælge forsikringer, der har vilkår om et længere opsigelsesvarsel, men som til gengæld samlet set (inkl. gebyrer m.v.) vil kunne være lidt billigere.

Justitsministeren har oplyst, at der vil blive gennemført en ny undersøgelse af forsikringssektorens praksis på dette område, når reglen i § 57 i lov om finansiel virksomhed har været i kraft i et år. Udvalget finder, at Folketinget bør afvente undersøgelsen, der bør foreligge inden udgangen af august 2005, før der tages stilling til, om der er behov for yderligere lovregulering.

Efter udvalgets opfattelse viste den første undersøgelse, at der kan være behov for at præcisere de politiske forudsætninger, der ligger bag den nuværende offentligtretlige regel i lov om finansiel virksomhed.

For at prisen skal kunne anses for rimelig, må forsikringssektorens gebyrer for et kort opsigelsesvarsel afspejle de reelle omkostninger for selskaberne. Disse omkostninger bør selskaberne til gengæld have mulighed for at få dækket.

Det gælder for det første de direkte omkostninger til opførelse af forsikringen i »utide« og udbetaling af overskydende præmie. Disse udgifter har selskabet kun, hvis forbrugeren opsiges forsikringen med kort varsel, og et gebyr, der dækker disse omkostninger, må derfor kun opkræves, hvis forbrugeren benytter sig af opsigelsesadgangen. Endvidere må gebyret ikke overstige 200 kr. for hver gang forbrugeren opsiges forsikringer hos det pågældende forsikringssekskab, uanset om det er én eller flere forsikringer, der opsiges.

Derudover er der for forsikringssektorerne visse omkostninger ved oprettelse af en forsikring, navnlig til kontrol af de afgivne oplysninger, risikovurdering og udstedelse af police. Efter selskabernes nuværende praksis er disse omkostninger indregnet i præmien. Hvis kunden

opsiger forsikringen efter kort tid, vil der være en risiko for, at selskabet ikke har fået dækket disse udgifter fuldt ud. Visse selskaber tilbyder dog forsikringer med kort opsigelsesvarsel uden at opkræve en højere præmie til dækning af omkostningerne ved oprettelsen, men udvalget finder, at de selskaber, der ønsker det, bør have mulighed for at opkræve et rimeligt beløb hos kunden for disse omkostninger. Det kan ske gennem et gebyr ved opsigelsen eller tegningen af forsikringen eller i form af et præmiatillæg, der aftrappes, jf. nedenfor.

Anvendes modellen med et gebyr ved opsigelsen, skal størrelsen af gebyret fastsættes således, at det ikke rent faktisk kommer til at udgøre en stavnsbinding af kunderne. Når forsikringen har været i kraft i et år, må forsikringssekskabet være forberedt på, at forsikringstageren – som i dag – kan vælge at opsiges forsikringen, og der må derfor i det andet og følgende år ikke kunne opkræves gebyr for tegningsomkostninger. Dette indebærer også, at eksisterende kunder, som har haft en forsikring med et langt opsigelsesvarsel i et år eller mere, vil kunne konvertere til en forsikring med kort opsigelsesvarsel uden betaling af det pågældende gebyr.

Et tegningsgebyr ved oprettelsen af en forsikring med kort opsigelsesvarsel vil give selskaberne mulighed for en gang for alle at få dækket omkostningerne ved tegning af forsikringen. Forsikringspræmien, der betales herefter, vil ikke være højere end på produkter med langt opsigelsesvarsel, og ved opsigelse betales kun et gebyr for de faktiske udgifter, selskabet har herved. Et sådant tegningsgebyr må i sagens natur ikke opkræves hos kunder, der efter et år eller senere konverterer en forsikring med langt opsigelsesvarsel til en forsikring med kort opsigelsesvarsel.

For at fordele udgiften og dermed gøre prisen for en ny forsikring mere attraktiv kan der i stedet for tegningsgebyret som nævnt anvendes en model med et præmiatillæg, der i givet fald må ophøre senest efter 3 år. Præmiatillægget må ikke fastsættes som en procentvis forhøjelse af præmien, som det kendes i dag, da tegningsomkostningerne i almindelighed ikke har nogen sammenhæng med størrelsen af præmien. Konverteres en eksisterende forsikring med langt opsigelsesvarsel, skal der tages højde for de år, forsikringen allerede har været i kraft på gamle vil-

kår, således at kunder, der har været i selskabet i længere tid end den nævnte periode, kan konvertere til en forsikring med kort opsigelsesvarsel uden betaling af gebyrer eller præmietillæg.

Samtidig finder udvalget, at det er af væsentlig betydning, at forsikringsselskaberne forbedrer informationsindsatsen over for både eksisterende og nye kunder. Bestemmelsen i § 57 i lov om finansiel virksomhed indebærer, at forsikringsselskaberne aktivt skal tilbyde kunderne forsikringsprodukter med kort opsigelsesvarsel. Det gælder, både når der tegnes nye forsikringer, og når igangværende forsikringer forlænges eller ændres. Også mere generelt – eksempelvis på forsikringsselskabernes hjemmesider – bør forbrugere orienteres om muligheden for at vælge forsikringer med kort opsigelsesvarsel.

Udvalget forventer på baggrund af justitsministerens udtalelser under 1. behandling af beslutningsforslaget, at ministeren – uanset de ovenfor nævnte ulemper herved – i begyndelsen af næste folketingssamling vil fremsætte lovforslag om indførelse af en civilretlig regel om forsikringstagerens ret til at opsiges forsikringen med et varsel på 30 dage, hvis forsikringsselskaberne ikke opfylder de politiske ønsker, der er tilkendegivet ovenfor med henblik på at sikre øget mobilitet og mere effektiv konkurrence på forsikringsmarkedet til gavn for forbrugerne.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurinn var på tidspunktet for beretningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med politiske udtalelser i beretningen.

P. u. v.

PETER SKAARUP
formand

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende B 10**

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til beretning